

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

23 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Victor Burduh, Nicolae Craiu,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Oleg Popov, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2019, în cauza penală, în privința lui

*Focșa Petru XXXXX, născut la XXXXX, originar din
XXXXX.*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 13.09.2019 până la 04.10.2019;

Instanța de apel de la 31.10.2019 până la 04.12.2019;

Instanța de recurs de la 12.02.2020 până la 23.06.2020.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 04 octombrie 2019, inculpatul Petru Focșa a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 25 000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpatul Petru Focșa la 10 noiembrie 2017, aproximativ ora 18:44, în punctul de trecere a Frontierei de Stat pe direcția intrare în România, la PTF Sculeni IPTF Iași, s-a prezentat la controlul de frontiera în calitate de pasager în autocarul cu numărul de înmatriculare XXXXX și în timpul controlului de frontiera asupra ultimului, în portmoneul acestuia a fost depistată o carte de identitate cu seria XXXXXX pretinsă a fi eliberată la data de 23 iulie 2015 de SPCLEP Iași pe numele lui Petru, cu premise rezonabile de falsificare. Potrivit informației scrise cu nr. 25/7-2075 din 13 noiembrie 2017, parvenită în adresa autorităților din R. Moldova de la Centrul Comun de Contact Galați, cartea de identitate cu seria XXXXX, conform bazei de date din România, a fost emisă pe numele altei persoane și nu pentru Focșa Petru, iar conform raportului de constatare nr. RU-82/400 din data de 04 ianuarie 2018, cartea de identitate cu seria XXXXX eliberată pe numele

lui Petru Focșa, cu valabilitate în perioada 23 iulie 2015-2025, este contrafăcută (fals total).

2.1. Inculpatul Petru Focșa în ședința de judecată, până la începerea cercetării judecătorești a declarat că nu solicită administrarea de noi probe și personal, prin înscris autentic semnat de el, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, adică în baza probelor acumulate la etapa urmăririi penale.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Anatoli Snegur în numele inculpatului Petru Focșa prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanța prin care inculpatului Petru Focșa pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, a-i stabili o pedeapsa minimală.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de fond nu a ținut cont de principiul general a legii penale, dacă două norme intră în colizie, se aplică cea mai blândă în folosul inculpatului; instanța de fond a aplicat inculpatului o pedeapsa mai mare decât prevede legislația, or din pedeapsa maximă prevăzută de Codul penal în formă de amendă constituie 450 unități convenționale; inculpatul a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, a contribuit la stabilirea adevărului, consecințe care în cazul dat nu au survenit, se căiește sincer, infracțiunea se califică ca ușoară, apărarea a solicitat pedeapsa minimală în formă de amendă și ținând cont de prevederile art. 55 Cod penal să fie în mărime de 150 unități convenționale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2019, a fost admis apelul declarat de avocatul Anatoli Snegur în numele inculpatului Petru Focșa, casată sentința parțial, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, și anume:

Focșa Petru XXXXX recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, se liberează de pedeapsa penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală în temeiul art. 60 alin. (1) Cod penal, în rest a fost menținută sentința primei instanțe.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a indicat că, în pofida faptului că inculpatul a recunoscut integral vina și a solicitat examinarea cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, vinovăția acestuia este deplin dovedită prin probele administrate în faza de urmărire penală, și anume: declarațiile martorului Grigore Hariuc (f.d. 47); informația scrisă cu nr. 25/7-2075 din 13 noiembrie 2017 (f.d. 45); raportul de constatare din 10 noiembrie 2017 (f.d. 111-112); raportul de constatare nr. RU-82/400 din data de 04 ianuarie 2018 (f.d. 123-132).

Astfel, instanța de apel a indicat că, instanța de fond cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și anume, art. 361 alin. (1) Cod penal - deținerea și folosirea unui document oficial fals, care acorda drepturi.

Instanța de apel a reținut că, legalitatea și temeinicia sentinței este contestată cu apel de către avocatul Anatoli Snegur în numele inculpatului în partea individualizării pedepsei penale, solicitând casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanța prin care inculpatului Petru Focșa pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal să îi fie stabilită o pedeapsa minimală.

În acest sens, instanța de apel a indicat că prin sentința, instanța de fond a aplicat inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 25 000 lei.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de fond în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite de inculpat, de motivul acestuia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului. În conformitate cu art. 76 Cod penal, instanța de fond a reținut cu titlu de circumstanță atenuantă - recunoașterea vinovăției, iar în conformitate cu art. 77 Cod penal, nu a reținut în privința inculpatului careva circumstanțe agravante.

Astfel, instanța de fond în conformitate cu prevederile art. 8 Cod penal a aplicat prevederile art. 361 alin. (1) Cod penal, din redacția Legii RM nr. 207 din 29.07.2016, în vigoare din 07.11.2016 și care era în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii, adică la data de 10 noiembrie 2017, care stipulează că confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, confecționarea sau vânzarea imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare se pedepsește cu amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani.

În conformitate cu art. 64 alin. (3) Cod penal (Legea nr. 207 din 29.07.2016, în vigoare din 07.11.2016), mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din

interes material - până la 20 000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii. Mărimea amenzii se stabilește în funcție de gravitatea infracțiunii săvârșite și de situația materială a celui vinovat și a familiei sale.

Instanța de apel a menționat că, în afara temeiurilor invocate în cererile formulate de apelant, este incident art. 60 Cod penal, deoarece a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală.

În acest sens, instanța a indicat că, acțiunile inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, iar în conformitate cu prevederile art. 16 Cod penal, infracțiunea incriminată inculpatului se califică ca infracțiune „ușoară”. În conformitate cu art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, (1) Persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene: a) 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

Astfel, inculpatul se face vinovat că la data de 10 noiembrie 2017, a avut cu sine la controlul de frontieră cartea de identitate cu seria XXXXX eliberată pe numele lui Petru Focșa, cu valabilitate în perioada 23 iulie 2015-2025, care era contrafăcută (fals total).

Așadar, instanța ținând cont de faptul că, inculpatul Petru Focșa la data de 10 noiembrie 2017 a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, iar la data de 10 noiembrie 2019 a expirat termenul de 2 ani, în conformitate cu art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, respectiv se constată că a expirat termenul de tragere la răspundere penală, din care motive, instanța a dispus liberarea inculpatului de pedeapsa penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea celor solicitate, procurorul susține că, instanța de apel eronat a aplicat prevederile art. 60 Cod penal, or, inculpatul s-a eschivat atât de la urmărirea penală, cât și de la cercetarea judecătorească în instanța de fond, fapt demonstrat prin ordonanța procurorului prin care inculpatul a fost anunțat în căutare (2 luni și 15 zile) și 2 citații repetate pentru a se prezenta la ședințele instanței de fond, însă ultimul nu se prezenta fără a-și motiva lipsa.

De asemenea, procurorul subliniază că, instanța de apel nu a dat un răspuns clar argumentelor invocate de către apărare în cererea de apel cu privire individualizarea pedepsei penale.

6. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează asupra admiterii acestuia din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Astfel, instanța de recurs ordinar conchide faptul că, incident la cauza respectivă este temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stabilește că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, în legătură cu ce urmează a fi casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece această eroare nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În acest sens, Colegiul penal lărgit găsește întemeiate alegațiile procurorului expuse în recursul ordinar declarat, și anume, faptul că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia de a libera inculpatul de pedeapsa penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, or, conform materialelor dosarului la caz nu era incidentă instituția prescripției.

În susținerea acestor concluzii vin dispozițiile art. 60 alin. (5) Cod penal, care stipulează că, curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că, inculpatul Petru Focșa este condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, care conform art. 16 Cod penal, este clasificată în categoria infracțiunilor ușoare.

Legiuitorul în dispozițiile art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, stipulează că „*Persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare*”.

Ținând cont de cele menționate mai sus, Colegiul penal lărgit atrage atenția asupra faptului că, inculpatului prin rechizitoriu îi este incriminată comiterea faptei la data de 10 noiembrie 2017, iar expirarea termenului prescripției de tragere la răspundere penală urma să intervină la 10 noiembrie 2019.

Însă, astfel cum am menționat mai sus, legiuitorul prin prevederile art. 60 alin. (5) Cod penal, a condiționat calcularea termenului prescripției sub formă de anumite evenimente, intervenirea cărora este lăsată în mod exclusiv la latitudinea celui vinovat.

Așadar, Colegiul penal lărgit judecând cauza respectivă, a stabilit prezența la materialele cauzei a ordonanței din 15 aprilie 2019, privind anunțarea învinuitului în căutare (f.d. 152, vol. I).

Subsecvent, instanța de recurs ordinar reține că la data de 30 iulie 2019, prin actul de predare-primire nr. 590/07 întocmit de către autoritățile de supraveghere a regimului de frontieră între Republica Moldova și România a fost identificat locul aflării inculpatului (f.d. 167, vol. I).

Drept urmare, Colegiul penal lărgit conchide că, curgerea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală a inculpatului Petru Focșa, a fost suspendat pe o perioadă de 2 luni și 15 zile.

Astfel, instanța de apel la data pronunțării deciziei nu avea temei de drept pentru aplicarea prevederilor art. 60 Cod penal.

Situația descrisă mai sus, nu poate fi corectată în instanța de recurs, deoarece instanța de apel nu a soluționat fondul cauzei. Eroarea comisă nu oferă posibilitatea instanței de recurs de a concluziona asupra corectitudinii aprecierii probelor și încadrării juridice a acțiunilor inculpatului de către instanță, or, conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor pentru examinarea cauzelor în primă instanță.

Totodată, instanța de recurs ordinar nu poate menține sentința primei instanțe, deoarece instanța de apel judecând apelul declarat de către avocatul Anatoli Snegur în numele inculpatului prin care a solicitat aplicarea pedepsei minimale inculpatului în temeiul art. 55 Cod penal, nu s-a expus asupra motivelor indicate în cererea de apel, limitându-se doar la susținerea poziției primei instanțe și aplicarea prescripției tragerii la răspundere penală.

Subsecvent, Colegiul penal subliniază că, justiția nu doar trebuie făcută, trebuie să se și vadă că s-a făcut justiție, astfel pentru a respecta dreptul la un proces echitabil și garanțiile acestuia, instanța de recurs casează decizia și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 414 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, totodată să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate în instanța de fond și cea de apel în strictă conformitate cu cerințele legii, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei ținând cont de motivele expuse în pct. 6 al prezentei decizii, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Oleg Popov, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2019, în cauza penală în privința inculpatului *Focșa Petru XXXXX*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac. Pronunțată integral la **23 iulie 2020**.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Victor Burduh

Nicolae Craiu